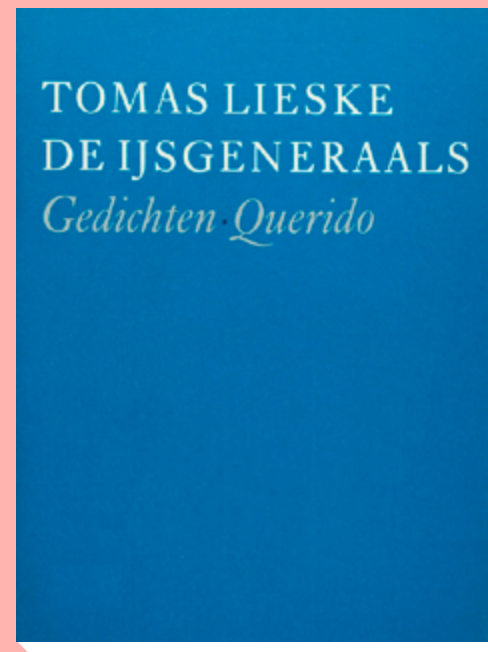
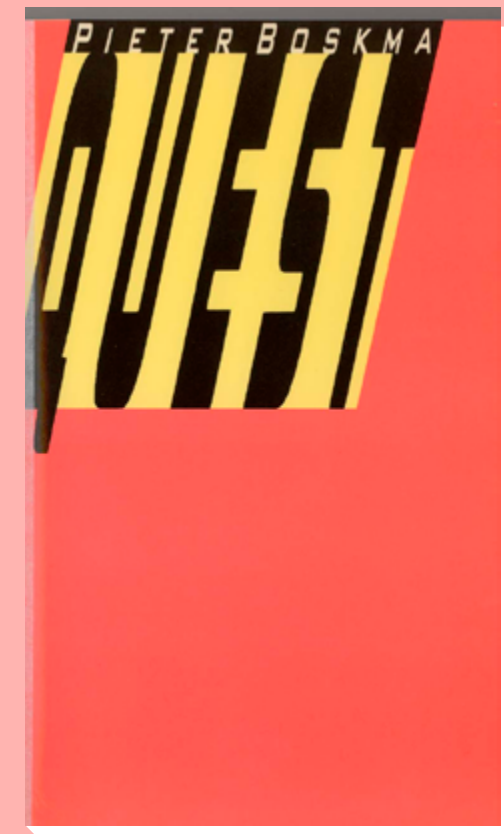

De eerste Buddingh'-prijs

1988

Geselecteerd voor
Laurens Jz. Coster
door Hester Knibbe

De eerste Buddingh'-prijs

In 1988 werd tijdens het Poetry International Festival voor het eerst de C. Buddingh'-prijs (toen nog Cees J. Buddingh'-prijs) uitgereikt. De prijs werd financieel mogelijk gemaakt door de Rotterdamse papiergroot-handel Deutschmann en Roelants, die juist een nieuw pand had geopend en naar aanleiding daarvan een bijdrage wilde leveren ten gunste van de literatuur. De prijs zou in eerste instantie de *Sfinx-prijs* (of *Sfinksprijs*) worden genoemd, naar het logo van de papiergroothandel. *Prijs van de Nieuwe Nederlandse Poëzie* was ook nog even een optie. Maar bij de uitreiking door Hans Kombrink, destijds wethouder van onder meer Kunstzaken, kreeg de prijs haar definitieve naam: die van de drie jaar eerder overleden dichter en schrijver Cees Buddingh'.

De jury, bestaande uit Eddy van Vliet (voorzitter), J. Bernlef, Remco Campert, Arie van den Berg en Willem van Toorn, koos uit dertig bundels acht genomineerden: Jacobus Bos, Pieter Boskma, Charles Ducal, Arjen Duinker, Jo Govaerts, Elma van Haren, Thomas Lieske en Marc Reugebrink.

De eerste Cees J. Buddingh'-prijs ging naar Elma van Haren. Volgens de jury schrijft Elma van Haren 'zeer individuele maar naar buiten gerichte poëzie.' In de gedichten staan reizen en de stad centraal. 'Zij bekijkt de wereld als buitenstaander en betrokkene tegelijk.' De vermenging van deze twee standpunten binnen haar gedichten maakt haar poëzie, volgens de jury, tot de meest persoonlijke die zij onder ogen kreeg.

Ik koos uit elk van de acht bundels een gedicht.

Hester Knibbe

Inhoud:

Charles Ducal	
Ochtendritueel	3
Pieter Boskma	
Één	4
Jacobus Bos	
Dat je een zuil werd	5
Arjen Duinker	
Laten we de lucht over de knie leggen,	6
Elma van Haren	
Twee mannen	7
Tomas Lieske	
Menage (1)	8
Marc Reugebrink	
Expeditie	9
Jo Govaerts	
De hemel als	10
Colofon	11

Ochtendritueel

Elke morgen worden wij herenigd.
In de keuken ligt het hoofd
onder de kraan. Ik sluit het aan,
het spreekt getrouw de ochtendbede:

brood. Het lichaam is vooraf gesneden,
uit de ijskast dampt de rode pot gelei.
Het offer aan de dag moet sober zijn.
Ik neem en eet, en voed de rede

met de nieuwe toestand in de krant.
Er wordt, zoals ook gister, veel geleden.
Dit verheugt, ik voel het huis in vrede,
hier alleen loopt alles in de hand.

Achter de rug kreunt nog een laatste trede,
droom en slaap plegen hun zwak verzet.
Boven ligt de nacht doorwoeld over het bed.
Het graf is leeg. Hij is herrezen.

Charles Ducal (1952)
uit: Het huwelijk (1987, De Arbeiderspers)

Één

en één begaf zich naar Binnen-Turkije
zwom al in denkbeeldige Ephesus bronnen
en voelde de hangende waan van de tuinen
vlak over de heuvels naar Bagdad of naar
Noachse splinters op Mount Ararat.
en één wierp netten in Ligurisch water
droomde de goudgloed ver over Toscane
omhing met flessen het murmelend boegbeeld
en zag in de golven de ankers gevangen
aan borsten straknat in het kleed.
en één riep de tokeh en drumde de regen
uit laag wolkendek en mat
een bloedend gepreveld gebed aan het offer
dat sterft in de Balinese dans.
en één sliep in de stuivende tenten
onder de vochtige rust van kamelen
reeg drie weken gaans naar de navel der wereld
als wat kralen aan vluchtig draad
door nóg één gesponnen die hijgt om zaad.

Pieter Boskma (1956)
uit: Quest (1987, In de Knipscheer)

Pieter Boskma

Dat je een zuil werd

omdat je omkeek
dat spreekt mij wel aan. En dat
je voor altijd van verre
er prachtig gebeeldhouwd uitzag
als iets dat mijn

leven kon redden
dat prachtig gebeeldhouwd en

schuimend uit zee verrijst: al

liederen zingende – En dat ik
mij naast je neerlegde alsof ik
voor altijd naast je neer zou

liggen: zo over zee uitziend
als een steen over zee uitziet.
Zoals een steen er uitziend

als een steen er uitziet.

Jacobus Bos (1943)
uit: *Mijn blauwe evenbeeld* (1987, Veen)

Jacobus Bos

Laten we de lucht over de knie leggen,
de wereld omkeren en uitschudden,
de woorden toeschreeuwen,
het heft ...

De weg naar de voet van de berg
is onbegaanbaar,
laten we de rivier proberen.

Laten we de stomme huizen aan het schrikken maken,
de stomme stoelen bedreigen,
de kamerjas verbranden!

‘Kom, dingen die blijven en lachen,
merk me op!

We verdrinken het botte mes
en vergeten het bij de wijngaard,
ik zing, jullie begeleiden me,
we gaan samen stroomopwaarts en denken niet
aan afscheid.’

Arjen Duinker (1956)
uit: Rode oever (1988, Meulenhoff)

Arjen Duinker

Winnares
Buddingh'-prijs 1988

Twee mannen

In krullen vleien zich de herinneringen vast
aan deze man, die anders is, meer doet denken aan.

- Eén kant verdampt al,
een gedaante, lopend door kokende regen.
Nu hij zijn rechterbeen vooruit zet,
vervaagt het been.

Zijn arm wordt bleekgroen,
alsof je door een beslagen ruit kijkt,
waarover druppels lopen.

Een spoor, een staart
van dun water achter zich aan,
het zaad van die man of het haar van die man,
half uit water, half uit vlees,
als een droom over een man.

Hij is gemaakt van schuim, vol blonde haartjes,
die op zijn voeten beginnen, omhoog,
tot aan de grens waar hij zich scheert –
Maar deze man is donker en duidelijk aanwezig.
's Ochtends heft hij zijn gewichten, hij is naakt en
laat zijn spieren bewegen.

Dan komt de herinnering binnen rollen,
omkrullend door de zon,
verbleekt, blond.

De één heeft iedere band met de mensen verbroken.
Hij is onverstoorbaar in zijn onrust,
een schildpad,

een eiland op weg naar de zee.

De ander haalt de mensen bij zich binnen
met woorden als haken.

In hem staat een kind, dat roept naar de volwassenen.
Het kijkt naar hen op en roept, U, U

Elma van Haren (1954)

uit: De reis naar het welkom geheten (1988, De Harmonie)

Elma van Haren

TOMAS LIESKE
DE IJSGENERAALS
Gedichten Querido

Menage (1)

Kalveren op weg naar de slacht zijn niet eens te betreuren.

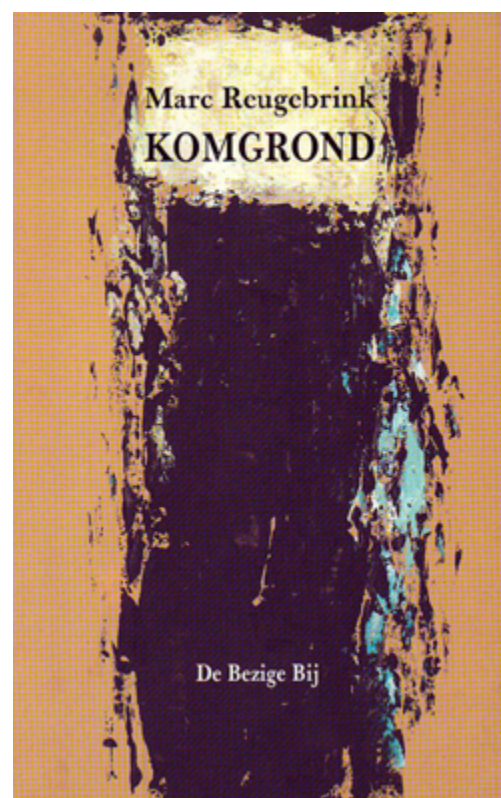
Hoornwerk

vormen zij. We moeten niet, denken
zij almaar, het huppelen hebben
van drie geiten, het harig harnas
echter van de laatste kans. Hun kop
staat krom van de ijzeren ringen.
Kome, wat komt, voor elk onverwacht.
Achterin een rot misselijke
varkens, bang vlees voor een oud eethuis.
Langs staven licht komt het moe verkeer
in wisselend tempo naderbij.
Inzicht snijdt soms als een scherfgranaat.
Iemand trapt driftig naar een pedaal,
te hard; herstelt te snel. Wat kantelt,
kantelt; wat niet stuiten kan, dat bloedt.

Kwartier maakt het varken dat op straat
gaat sterven en bijtend naar de zon
ziet dat die zon op Mars gaat lijken.
Wat trekt ons zo aan in anderen?
Een sterke verwondering? Maar wie
is niet verwonderd bij gewonde
varkens, dode kalveren? Kennis?
Slechts een springt op. Van zijn verwanten
blijkt het bloed. Hij rent tussen hen door,
stoot iemand weg en is verdwenen.
De krijgskans van een eenling, is dat
waar we in geloven? Wat ons raakt?

Tomas Lieske (1943)

uit: De ijsgeneraals (1987, Querido)

Expeditie

Je trekt over land zonder oevers.
Niet de zee, maar kou
brengt hier de kustlijn aan:
continent in beweging

zo wit dat je van alles ziet
hoe het verloren gaat.
Geen steen biedt tegenwicht
voor je verdwijnen.

Wit is wachten op een woord
waarin je opstaat uit de tijd

in schotsen is je spoor verschoven.

Marc Reugebrink (1960)
uit: Komgrond (1988, De Bezige Bij)

Marc Reugebrink

De hemel als
een staalblauwe koepel, strakgespannen
als een tamboerijn, schroeiende
middagzon, oorzaak van
meerdere fata morgana zodat er
zuivere bronnen ontspringen uit
het zinderend asfalt en ik
midden op de snelweg uit
de wagen stap om
mijn jeans op te rollen en
gezellig te gaan pootjebaden

Tot een straaljager een
barst maakt in
de koepel en ook nog
de stilte verscheurt, me wekt
uit m'n droom zodat ik
nog net m'n tenen niet breek en
in allerijl terug in
m'n auto stap en maar
doorrijd en in
m'n haast m'n gympjes bij
het bronnetje dat geen bron is
laat staan

Jo Govaerts (1972)
uit: Hanne ton (1987, Kritak)

Jo Govaerts

Links

Charles Ducal

- Nederlandse Poëzie Encyclopedie
- Dichter des vaderlands

Pieter Boskma

- De Bezige Bij
- Koninklijke Bibliotheek

Jacobus Bos

- Wereldbibliotheek
- DBNL

Arjen Duinker

- Koninklijke Bibliotheek
- Poetry International

Elma van Haren

- Koninklijke Bibliotheek
- De Harmonie

Tomas Lieske

- Eigen website
- Koninklijke Bibliotheek

Marc Reugebrink

- Eigen website
- Nederlandse Poëzie Encyclopedie

Jo Govaerts

- Eigen website
- Nederlandse Poëzie Encyclopedie

Colofon

De eerste Buddingh'-prijs is uitgegeven ter gelegenheid van de dertigste C. Buddingh'-prijs.

Hester Knibbe (foto) koos de gedichten
→ Koninklijke Bibliotheek
→ De Arbeiderspers

De vormgeving is van → Studio Het Mes

© 2017 Laurens Jz. Coster, Hester Knibbe en de Buddingh'-dichters